

Pichot a Cadaqués

La família del pintor tenia una casa a la punta des Sortell, entre les platges del Llané i sa Conca

«Ramon Pichot: D'Els Quatre Gats a la Maison Rose» és la primera mostra monogràfica que es fa de Ramon Pichot. Després d'exposar-se al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) a finals del 2017, es podrà veure a CaixaForum Girona el pròxim mes de setembre, amb l'afegit d'una sèrie de dibuixos sobre la Primera Guerra Mundial. L'exposició inclou unes cinquanta peces, entre pintura, dibuix i gravat, moltes de les quals provenen de col·leccions particulars (el MNAC només té l'oli *Ofrena*, tres dibuixos, un gravat i un cartell).

Text > **MONTSE GISPert-SAÜCH VIADER**, llicenciada en filosofia i història de l'art

Redescobrim Ramon Pichot Gironès (Barcelona, 1871 - París, 1925), gràcies a la tesi doctoral d'Isabel Fabregat. Pichot és una figura cabdal de l'art català de finals del segle XIX que es va moure entre dues generacions: la de Ramon Casas i Santiago Rusiñol (amb qui col·laborà als celebrats *Fulls de*

la vida), i la de Joaquim Mir i Isidre Nonell, amb els quals, entre d'altres, formava part de la Colla del Safrà.

Pichot, procedent d'una nissaga d'artistes, va viure l'època daurada del modernisme, l'ambient bohemi i artístic de Montmartre, i va exposar als principals certàmens internacionals, salons i espais d'art de l'època, al costat

>> Platja de sa Sabolla i far de Cala Nans amb llum de tarda (*Cadaqués, c. 1900*), de Ramon Pichot.

(Font: COL·LECCIÓ PARTICULAR. JOSEP CASANOVA.)

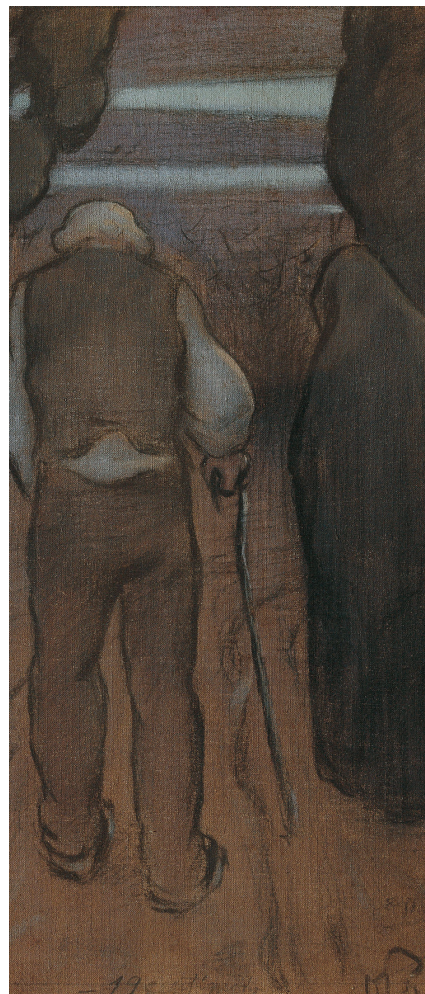

>> Pescadors (c. 1902), de Ramon Pichot.

(Font: COL·LECCIÓ PARTICULAR.

JOSEP CASANOVA.)

>> El darrer Cap d'Any (c. 1894), de Ramon Pichot.

(Font: MNAC. JOSEP CASANOVA.)

de grans artistes, com ara Casas, Nonell, Mir, Rusiñol, Picasso i Apollinaire. Va exposar a Els Quatre Gats i a la Sala Parés, va participar regularment al Salon des Indépendants i al Salon d'Automne, a la famosa sala dels Fauves, el 1905, i a les galeries Hessèle i Berthe Weill, entre d'altres.

La seva trajectòria artística, que inclou unes tres-centes obres (moltes sense localitzar), segons la comissària Isabel Fabregat, es desenvolupa entre

la seva ciutat, París i Cadaqués, amb incursions a Madrid, Granada, Londres i Marsella, especialment. Tot i que París té un paper molt important en la seva carrera (va ser el focus d'activitat i innovació artística de l'època, i la ciutat on va viure i morir), Cadaqués representa la deu inspiradora de la seva pintura, a la qual sempre torna, fascinat pel seu encant. Es pot dir que Pichot en fou el primer turista (el seu nom va passar a definir qualsevol personatge bohemí estrofolari), un dels molts artistes enamorats del poble empordanès que hi peregrinaren i que hi continuaren passant tota la vida, com Dalí, que el considerava el poble més bell del món. Fins i tot Josep Pla, que n'escribí un llibre, considerava que Cadaqués es mereixia un bon llibre clàssic que li fes justícia. L'atmosfera, la tramuntana, la llum canviant, el

blau que fascinava Picasso i el paisatge únic, converteixen Cadaqués en un lloc privilegiat per a pintors, poetes i fotògrafs. Josep Pla parlava del «jardí mineral», Nitsa (un dels personatges de la vila) parla del «blau Egeu» que deixa la tramuntana i el sociolingüista valencià Aracil hi descobreix meravelles tots els matisos del blau.

El 1899 la família Pichot construï una casa a la punta des Sortell, entre les platges del Llané i sa Conca, a l'extrem de Cadaqués, coneguda amb el nom de Sos Pichot, on es reunia el nombrós clan familiar i els amics. Aviat es convertí en un lloc famós de reunió d'artistes i figures rellevants, entre els quals cal anomenar Granados, Utrillo, Sert, Fabra, Casagemas, Picasso, Derain, Federico García Lorca, Pau Casals, Andrés Segovia, Manolo Hugué i Manuel Azaña. Sota la batuta de *l'alma*

Es pot dir que Pichot, enamorat de Cadaqués, en va ser el primer turista

mater, la seva mare Antònia Gironès, la família Pichot desplegava i compartia la seva gentilesa, l'humor i els dots creatius (eren set fills vinculats a l'art: fotografia, música i pintura) amb la flor i nata de l'època.

L'Empordà també va ser determinant per al jove Dalí quan passà una temporada a la finca Molí de la Torre que els Pichot tenien al Far d'Empordà (a prop de Figueres), on descobrí l'impressionisme a través dels quadres de Pichot, que l'influí en els anys 1918-1922. Ramon Pichot exposà a Figueres,

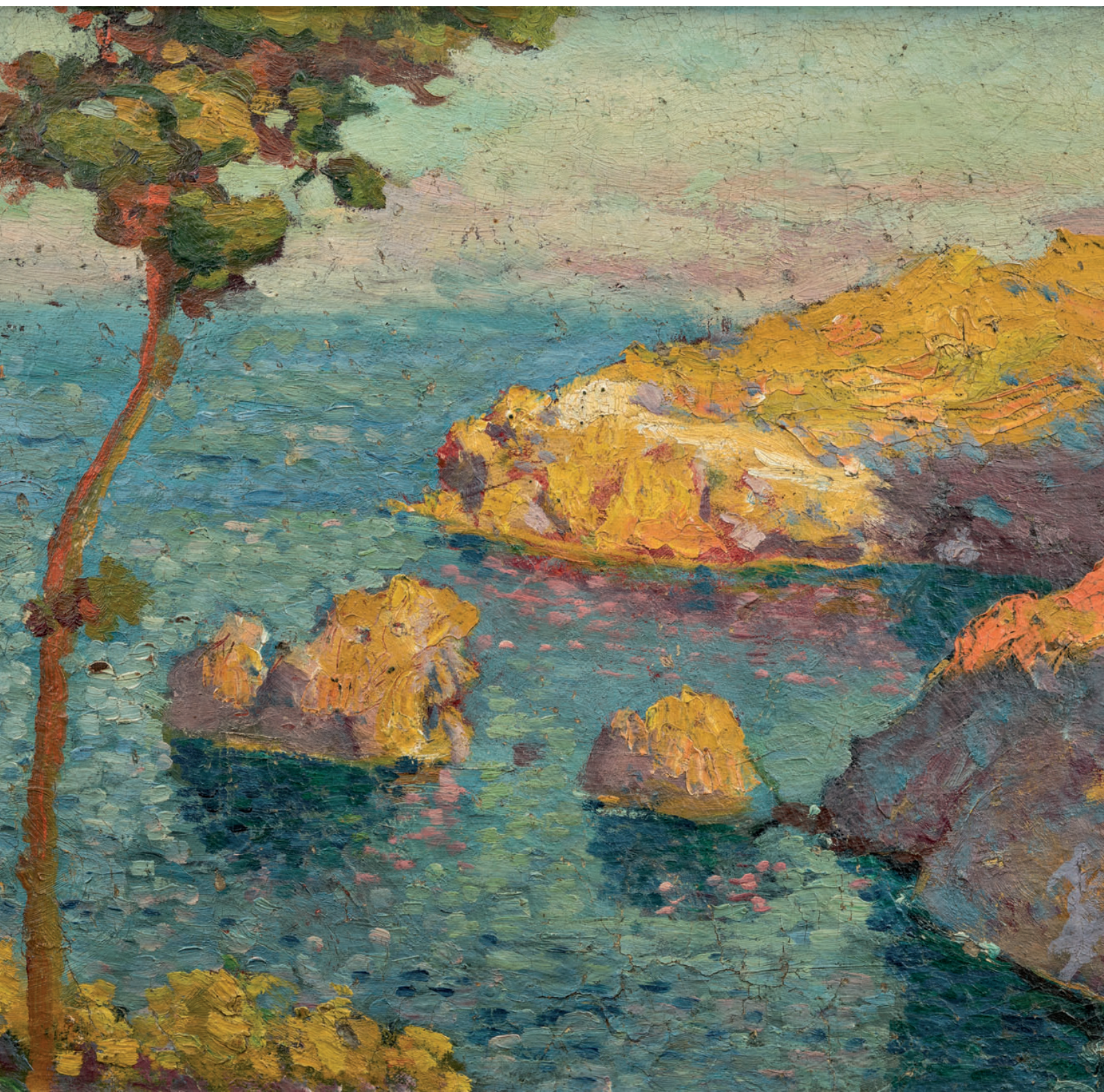
ciutat natal de la seva mare, quatre vegades, el 1916 amb motiu de les Fires i Festes de la Santa Creu.

Amb el temps Pichot es distancià de Barcelona, però mai de Cadaqués, que duia gravat al cor. Així, pintà recurrentment el paisatge del poble mariner, juntament amb escenes de gènere, retrats i tipisme hispà. De Cadaqués l'interessa captar-ho tot: el mar i la muntanya, l'interior de l'església, la gent al mercat des Portal o ballant sardanes. I el que pinta destaca pel tractament i la importància del

Mai no es cansava de pintar les infinites variacions del mar i la llum radical i diàfana del cel

>> Cala Nans (*Cadaqués, c. 1900*), de Ramon Pichot.

(Font: JOSEP CASANOVA)

>> Ramon Pichot Gironès a Cadaqués, c. 1908.
(Font: ARXIU FAMÍLIA PICHOT)

>> La família Pichot Gironès a Cadaqués, c. 1908.
(Font: ARXIU FAMÍLIA PICHOT)

color. Però Pichot, a més de pintor, és un destacat gravador i il·lustrador de llibres d'artistes i escriptors com Rusiñol i el seu cunyat Eduard Marquina, escriptor i poeta casat amb la seva germana Mercè.

Ramon Pichot mai no es cansava de pintar les infinites variacions del mar, la llum radical i diàfana del cel empordanès, el tràfec i l'alegria dels cadaquesencs, els pescadors, les solitàries cales...: l'illa de Cadaqués com un petit paradís. Cadaqués marca el seu imaginari, la natura és la seva mestra i pinta aquest poblet al llarg de tota la vida, fins al punt que es pot resseguir la seva trajectòria artística a través d'aquest indret. En un principi s'interessà pel

paisatge del cap de Creus: *Cala Nans* (1900), de tècnica puntillista, *S'Arenella* o *Platja de sa Sabolla, Cadaqués i far de cala Nans*. Més endavant va copsar la vida del poble i en retratà els diferents personatges, especialment els mariners i les dones amb el doll verd al cap, i els vells al banc d'en Sinofós (en al·lusió a les converses dels avis asseguts al banc de pedra des Portal que començaven amb el «si no fos per...»). És recurrent la figura del vell pescador amb barba blanca, constant al llarg de la seva obra, des de les il·lustracions decadentistes de *Fulls de la vida* (1898) fins a les pintures dels anys vint, com *Festa al poble: Cadaqués*.

Pichot fou un dels primers paisatgistes de la zona, i el paisatge va ser gairebé el seu tema preferit, si ens guiem per la quantitat d'obres que hi dedicà. Però el paisatge no sempre és real; a vegades en canvia elements o bé l'utilitza com a teló de fons. I també li interessa pintar escenes populars, quotidianes, com ara balls, mercats, fires i festes, amb gran quantitat de personatges i colors vius.

Per tot això, l'obra de Ramon Pichot, a voltes modernista, simbolista, impressionista o de tints foscos de la tradició espanyola, té un estil propi i ocupa un lloc significatiu en la història de l'art català.